

er dækket ind på alle områder. Men jeg synes, det er en fin åbning, at der bliver sagt, at nu må man måske inddrage eleverne i en arbejdspladsvurdering. Det synes jeg er en udmærket måde at starte på, men det er jo ikke nok. Vi er glade for den sprække, der er åbnet, men det er altså ikke nok.

Om de øvrige ordførere kan vi sige, at alle er kommet med en hensigtserklæring om, at det her problem skal løses, men at viljen til at gøre noget ikke er til stede.

Til sidst vil jeg sige tak til CD og Kristeligt Folkeparti for deres positive opbakning, og jeg tror, at fremtiden i det her tilfælde tilhører os.

Og så vil jeg i lighed med min medforslagsstiller sige, at ethvert skridt, der yderligere åbner sprækken for elever og studerendes mulighed for at deltage ansvarligt, forpligtende og indgribende i forbedringen af deres eget arbejdsmiljø, vil blive modtaget med stor tak både af os og af eleverne.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 170 om anvendelse af ca. 31,7 mio. kr. i forbindelse med tiltrædelse af et Memorandum of Understanding vedrørende renovering m.v. af kasernebygninger i Szczecin i Polen til brug for et dansk-tysk-polsk multinationalt korps tilbage fra Finansudvalget.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.

(Fremsat 4/5 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

SF anfører i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at man finder, at Folketinget med bevillingsansøgningen til Finansudvalget bliver udsat for en omvendt beslutningsprocedure. SF efterlyser således som første skridt en principiel debat og beslutning, inden Danmark går videre med projektet.

Jeg vil godt understrege, at den valgte procedure på ingen måde har til hensigt at foregribe Folketingets endelige stillingtagen til korpsets oprettelse, og regeringen vil således i det nye folketingsår indhente Folketingets samtykke til oprettelsen.

Spørgsmålet i dag er derfor alene at tage stilling til SF's beslutningsforslag, som opfordrer til at trække aktstykke nr. 170 tilbage fra Finansudvalget.

Aktstykkets sigte er ikke at være rambuk eller trojansk hest for selve korpsets oprettelse. Sigtet er derimod at skabe de nødvendige fysiske forudsætninger for korpshovedkvarterets etablering i Szczecin så betids, at hovedkvarteret kan indlede sit virke i umiddelbar forlængelse af Polens forventede NATO-medlemskab.

Det fremgår også af aktstykket, at renoveringen af kasernebygningerne baseres på et særligt aftalegrundlag. Og dette sker dels, fordi det endelige juridiske grundlag for korpset først forventes færdigt hen over sommeren, og dels, fordi grundlaget som sagt herefter vil skulle forelægges de nationale parlamenter. Det ville med andre ord ikke have været muligt at skabe de fysiske forudsætninger for korpshovedkvarterets oprettelse i 1999 med den af SF foretrukne procedure.

Jeppe Kofod (S):

SF's forslag om at trække aktstykke nr. 170 vedrørende renovering af kasernebygningerne i Szczecin vil blokere for tidsplanen for oprettelsen af et fælles dansk-tysk-polsk multinationalt korps.

Det multinationale korps er planlagt til at blive etableret umiddelbart i forlængelse af Polens forventede indtræden i NATO i foråret 1999, såfremt Folketinget godkender oprettelsen af korpset. Korpsets etablering skal ses i naturlig forlængelse af Danmarks hidtidige multinationale samarbejde i alliancen og militære samarbejde omkring Østersøen.

Desuden kan nævnes en række andre fordele ved oprettelsen af korpset, bl.a. at korpset har stor betydning for dansk forsvars fortsatte bidrag til NATO's styrkestruktur og opretholdelsen af veluddannet og veltrænet personel i forsvaret. Endvidere anses generelt korpset også af Polen selv som værende af meget stor betydning for Polens fulde integration i alliancens militære samarbejde så tidligt som muligt, efter at medlemskabet er en realitet.

Som det også vil fremgå af aktstykket, er hensigten med korpset, at dette skal tilmeldes NATO som en del af styrkestrukturens hovedforsvarsstyrker. Endvidere tænkes korpset at kunne blive indsat i forbindelse med multinationale krigsstyringsopgaver og fredsstøttende operationer samt i humanitære operationer, katastrofrehjælpssituationer og lignende. Dermed er oprettelsen af et dansk-tysk-polsk multinationalt korps i god forlængelse af den succesfulde samarbejdende aktivistiske linje, som Danmark fører i forsvars- og udenrigspolitikken.

Socialdemokratiet skal også for god ordens skyld gøre opmærksom på, at aktstykket baseres på et særligt aftalegrundlag, der muliggør Finansudvalgets tiltrædelse af aktstykket, uden at det har betydning for Folketingets endelige godkendelse. Aktstykket sikrer, at de fysiske forudsætninger for korpshovedkvarteret er klar umiddelbart efter Polens forventede medlemskab af NATO i foråret 1999.

Jeg skal også sige, at det formelle juridiske grundlag for korpsets oprettelse ventes færdiggjort i efteråret og derefter skal til godkendelse i Folketinget. Derfor er korpsets endelige legale status, det formelle og juridiske grundlag, selv sagt ikke færdigt endnu.

I Socialdemokratiet giver vi derfor vores opbakning til etablering af korpshovedkvarteret i Szczecin i 1999 og Memorandum of Understanding, der specifikt omhandler grundlaget for finansiering af renovering m.v. af hovedkvarteretsfaciliteterne i Szczecin, som vil muliggøre etablering af det dansk-tysk-polske multinationale korps i foråret/sommeren 1999.

Samtidig vil korpset, som også tidligere nævnt, kunne understøtte fredsskabende humanitære operationer og lignende. I en verden præget af mange små og etniske konflikter bidrager korpset til at løse internationale opgaver af førnævnte karakter.

Polens succesfulde optagelse i alliancen og Danmarks multinationale forsvarspolitiske

samarbejde er af afgørende vigtighed for stabilitet i den nye sikkerhedspolitiske arkitektur i Europa efter den kolde krigs afslutning. På den baggrund opfordrer Socialdemokratiet Folketingets partier til at afvise beslutningsforslag nr. B 39, hvor der opfordres til at trække aktstykke nr. 170.

Tak for ordet.

Erik Jacobsen (V):

Det beslutningsforslag, vi har til forhandling, og som er fremsat af SF, kan Venstre ikke støtte. I dag eksisterer der allerede et dansk-tysk samarbejde, det såkaldte LANDJUT, hvis hovedkvarter er placeret i Rendsburg. Og som en konsekvens af det nye multinationale korps, som får deltagelse af polske, tyske og danske styrker udstationeret i Polen, forventes dette nedlagt i sommeren 1999.

Det nye korps forventes oprettet i foråret 1999 måske i forbindelse med Polens forventede indtræden i NATO. Dette korps skal tilmeldes NATO og tænkes desuden at kunne blive indsat i forbindelse med internationale krisestyringsopgaver, fredsstøttende og humanitære operationer som f.eks. i forbindelse med katastrofesituationer som den store oversvømmelse, der ramte Polen for et par år siden.

Også Danmark må yde sin del til at hjælpe vores samarbejdspartnere i NATO i forbindelse med opståede problemer, og da det danske forsvar har gode erfaringer med samarbejdet i LANDJUT i Rendsburg, har vi fra Venstre ingen betænkeligheder ved at udvide dette samarbejde til også nu at omfatte vores kommende nye partner i NATO, Polen.

Venstre kan derfor ikke støtte dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg lyttede med en vis interesse til begrundelsen. Jeg forstod, at én af de faktiske begrundelser var oversvømmelsen i Polen. Jeg vil bare spørge, om det er rigtigt opfattet, at dette for Venstre er en ganske betydelig begrundelse for oprettelse af det her korps.

(Kort bemærkning).

Erik Jacobsen (V):

Jeg synes ellers, at min begrundelse var ganske klar. Vi mener i Venstre, at vi i krisesituationer må tage vores del af det uheldige arbejde. Tilsvarende situationer kunne opstå i Danmark. Vi

har jo set det nede i den landsdel, hvor jeg kommer fra, hvor det var nær ved at være en stor naturkatastrofe. Dér er det en nødvendighed, at vi har en mulighed for at kunne trække på udenlandske ressourcer.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg skal takke for bekræftelsen af, at det var en begrundelse, og dermed synes jeg så, at det bliver lidt interessant det hele. Jeg troede, at vi stod midt i en sikkerhedsmæssig debat, hvor vi diskuterede Europas fremtidige sikkerhedspolitik, men hvis der ikke havde været oversvømmelse i Polen, så ville man altså fra Venstres side med mindre vægt have argumenteret for det her. Det synes jeg altså er interessant.

Hans Engell (KF):

Underskrivelsen den 16. december 1997 af optagelsen af Tjekkiet, Ungarn og Polen i NATO markerer et historisk skridt i retning af en forankring af Central- og Østeuropa i det europæisk-atlantiske forsvarsfællesskab. Det har vi fra konservativ side hilst velkommen, og beslutningen om at oprette det nye fælles dansk-tysk-polske korps med hovedkvarter i Szczecin ser vi som et vigtigt skridt, når det gælder om at gøre dette samarbejde praktisk og konkret.

Vi afviser selvfølgelig på den baggrund beslutningsforslaget fra SF om at bevilge penge til renoveringen af kaserne i Szczecin. SF er i forslaget inde på, at man ikke rigtig kan forstå, hvad formålet med korpset er. Her kan en læsning af forsvarsministerens aktstykke anbefales, idet det jo meget klart fremgår, at korpset, som er oprettet, og som får hovedkvarteret i Szczecin, jo tænkes tilmeldt NATO som en del af forsvarsstrukturens hovedforsvarsstyrker. Derudover vil der så være en række andre opgaver såsom krisestyring og katastrofer, fredsstøttende operationer og tilsvarende, hvor man kan gå ind.

SF lægger så også sikkerhedspolitiske motiver ind i forslaget og ser korpsets oprettelse som et udtryk for, at den kolde krig fortsætter, og at korpset må betragtes som et destabiliserende skridt, at det nærmest skulle handle om at marginalisere Rusland. Sådan ser vi ikke på det. I mange forskellige sammenhænge søges der i dag en dialog og samarbejde med Rusland til det allerhøjeste niveau i den russiske regering, Dumaen og i forbindelse med dialogen

med organisationer og mange andre i det russiske samfund.

En del af Folketingets medlemmer har netop før pinse været til NATO-parlamentarikernes halvårige session i Barcelona, hvor vi sammen med kolleger fra andre NATO-lande i en række forskellige komiteer har haft rig lejlighed til at diskutere med repræsentanter fra den russiske Duma, både fra helt fornuftige medlemmer af Dumaen og til ekstremister som Sjirinovskij.

Det er ingen let proces, den vil tage tid, men den tid skal vi naturligvis tage os. Vi skal til gengæld ikke, sådan som SF lægger op til i sit forslag, lade os presse af russiske og andre forsøg på at søge NATO-samarbejdet omdannet til et almindeligt udenrigspolitisk samarbejde frem for den forsvarsalliance, som nu snart i 50 år har sikret Vesteuropas frihed og sikkerhed, og som nu udstrækkes til at omfatte de nye demokratier i Central- og Østeuropa. De har nøjagtig samme krav på frihed og sikkerhed, som vi i Danmark har nydt godt af i 50 år. Derfor er de velkomne medlemmer, og derfor er oprettelsen af korpset også for polakkerne et naturligt skridt i forbindelse med deres optagelse i NATO-samarbejdet.

Alle de tre nye medlemslande har været aktive PFP-partnere siden 1994. De er allerede bekendt med mange af NATO's standarder, forsvarsprogrammer, budgetter, samarbejdsformer, management og meget andet, og de har på tilsvarende vis selv erklæret sig rede til at bære deres del af forsvarsudgifterne. For Polens vedkommende lægger man op til en realvækst i forsvarsudgifterne indtil år 2002, så vidt jeg har forstået på 11 pct.

Aftalen mellem NATO og Rusland, Den Permanente Komité og Partnerskab For Fred-platformen frembyder en lovende ramme for et solidt samarbejds mønster. Det nytter imidlertid ikke, at vi overser, at Rusland fortsat besidder et betydeligt militært potentiale. Det gælder både de konventionelle styrker, og det gælder Ruslands atomarsenal, hvor man stadig væk med omkring 1.300 strategiske missiler med 6.000 krigshoveder og mere end 10.000 taktiske atomvåben besidder en militær styrke af enormt omfang. Ruslands sikkerhedsinteresser bliver i langt højere grad tilgodeset ved, at russerne har vestlige naboer, som føler sig sikre og tillidsfulde frem for nervøse og usikre. Et stabilt Øst- og Centraleuropa – økonomisk, socialt, politisk og forsvarsmæssigt – må derfor også klart være i Ruslands interesse.

På den baggrund vil vi afvise SF's forslag, og vi ser frem til, at det nye hovedkvarter bliver en realitet med alle de opgaver i fredens og frihedens tjeneste, som hovedkvarteret kommer til at repræsentere.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes, at hr. Engells oplæg i højere grad var præget af sikkerhedspolitiske betragtninger end af oversvømmelser inden for de sidste år, og det synes jeg der bør kvitteres for.

Hr. Hans Engell nævnte, at man havde truffet parlamentarikere ved NAA-konferencen og foretaget en opdeling, som jeg godt kan forstå, nemlig mellem det, der blev betegnet som fornuftige parlamentarikere kontra Sjirinovskij.

Den opfattelse deler jeg. Det spændende spørgsmål er: Hvem er man så med til at fremme ved beslutninger af den her type?

Vi deltog jo også i mødet med Dumaens folk i Rusland for vel efterhånden halvandet år siden. Alle, der gik dertil med den tro, at det kun var ekstremisterne, der afviste det her, blev nødt til at tro om igen. Sagen er jo, at alle russiske parlamentarikere er bekymrede over den retning, som udviklingen tager, og det er vel det afgørende i den her diskussion. Det er vel det afgørende, at hele det russiske politiske system føler, at man er på vej et sted hen, hvor det bliver sværere for dem, som hr. Engell betegnede som fornuftige parlamentarikere, at få råderum, mens Sjirinovskijs folk bliver styret af den her type beslutninger.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Nu er det jo ikke Rusland, der skal afgøre Danmarks eller NATO's sikkerheds- og forsvarspolitik. Og det er heller ikke Rusland, der skal afgøre, om NATO-alliancen ønsker at åbne sine døre for lande, der opfylder de krav, som alliancen stiller, og som deler de samme holdninger og værdier, som de andre NATO-lande lægger vægt på.

Jeg hører ikke til dem, der mener, at der kan opbygges et forsvars- og sikkerhedspolitisk stabilt Europa, hvis det sker imod Rusland. Det skal ske i et samarbejde og i en dialog med russerne, men det skal ikke ske på en sådan måde, at det er Rusland, der afgør, om lande, der på frivillig basis ønsker et medlemskab af NATO-alliancen, kan blive medlemmer eller ej.

Det nye korpshovedkvarter har en udformning og har nogle opgaver, der ikke på nogen måde kan betragtes som en trussel for andre, men som vil være med til at stabilisere en situation i et Centraleuropa, som vil imødekomme og indfri et ønske og en længsel for folkene i Central- og Østeuropa, som har bestået i mange år.

Villy Søvnald (SF):

Jeg deler fuldt ud hr. Hans Engells opfattelse af, at dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik ikke skal afgøres i den russiske Duma. Den skal afgøres i den danske Folketingssal, og det er jo også grunden til, at vi har bedt om, at den kom herved. Det er vi helt enige i.

Det afgørende spørgsmål bliver jo så: Hvad er mest fremmende for en stabil europæisk sikkerhedspolitik? Hr. Hans Engell lagde vægt på – dér deler jeg også opfattelsen – at det ikke lader sig gøre at skabe en europæisk sikkerhedsstruktur, der ikke indbefatter Rusland. Spørgsmålet, der er tilbage, er så: Er de sidste sikkerhedspolitiske skridt, der er taget, forstandige i den sammenhæng?

NATO's udvidelse har vi diskuteret én gang, det skal jeg lade være med, men her laver vi noget, der jo ikke er velset blandt russiske parlamentarikere. Jeg tænker her på den her konkrete konstruktion.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Vi har nu igennem en lang årrække haft et gensidigt samarbejde i LANDJUT, mellem danske og tyske styrker, det danske og tyske militær. Polen bliver nu medlem af alliancen, og det er da ganske naturligt som et led i dette medlemskab, der nu er om ikke en fuldbyrdet kendsgerning så i hvert fald en vedtaget beslutning, der nu er under ratifikation i de forskellige andre NATO-lande, at vi for at gøre dette samarbejde indholdsmæssigt konkret, for at inddrage det nye medlemsland i et godt tæt samarbejde og for at lære af hinanden så opretter det nye hovedkvarter med opgaver – som jeg siger – der ikke af nogen kan opfattes som aggressive eller vendt mod nogen.

Jeg mener, at vi i de mange forskellige fora, hvor der drøftes med russere, også må kunne tale lige ud om tingene, og til dette hører også, at russiske politikere, og her taler jeg også om den fornuftige del af Dumaen, forstår, hvad NATO-samarbejdet går ud på, og at de også

selv i deres eget land, i deres egne medier, åbent og ærligt fortæller om indholdet af dette samarbejde. Og her kan ingen rette kritik i forhold til det hovedkvarter, som her oprettes.

Mogens Andreasen (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører, hr. Peter Skaarup, ikke kan være til stede på grund af et andet møde, skal jeg på partiets vegne meddele følgende:

Dansk Folkeparti kan støtte forslagets opfordring til forsvarsministeren om at trække aktstykke nr. 170 tilbage fra Finansudvalget. Aktstykket skal sikre bevilling til at anvende 31,7 mio. kr. til renovering m.v. af kasernebygninger i Polen.

Dansk Folkeparti deltager naturligvis gerne i en positiv drøftelse i etableringen af et dansk-tysk-polsk samarbejde, som vi finder har naturlig tilknytning til Polens fremtidige NATO-medlemskab. Af samme grund er det naturligt, at vi også herefter vil være positivt indstillet over for eventuelle bevillinger i tilknytning her til.

Som SF skitserer det i bemærkningerne til B 39 har vi dog følt, at regeringen har vendt op og ned på beslutningsproceduren. Der må først være en principiel debat i Folketinget om korpsets oprettelse, og herefter skal det eventuelt besluttes at bruge danske midler til at opbygge en kaserne i Polen.

Endelig skal jeg blot give den bemærkning til selve aktstykket nr. 170, at vi mener, man burde søge en anden konto at afholde udgiften på de 31,7 mio. kr. på. Udgiften er i aktstykket afholdt af Forsvarsministeriets ordinære bevilling til nationalt finansierede bygge- og anlægsarbejder, hvorfor det må antages, at udgifter, som skal afholdes i Polen, går fra nationale bygge- og anlægsopgaver inden for det danske forsvar. Det er Dansk Folkeparti ikke tilhænger af.

Arne Melchior (CD):

I SF har man haft en god idé, nemlig at der her er tale om det, som i bemærkningerne til nærværende beslutningsforslag kaldes en omvendt beslutningsprocedure. Det var også det, hr. Mogens Andreasen fra Dansk Folkeparti lige har hæftet sig ved.

Men man skal være forsigtig med gode ideer. Et gammelt mundheld siger, at vejen til helvede er brolagt med gode forsætter. Jeg kan jo variere det til at sige, at vejen til parlamentariske nederlag tit er brolagt med gode ideer. Der er

mange gode ideer i alle mulige af livets forhold, som kan fås, så skal de overvejes et øjeblik, og så skal de droppes, for de er intet værd. Og denne her gode idé er altså intet værd, når det kommer til realiteterne.

Oprettelsen af det dansk-tysk-polske korps har bred tilslutning i Folketinget. Det er forsvarsministeren fuldt ud vidende om. Det er der også redegjort for, og han har gode grunde til at føle sig sikker. Derfor er det kun rimeligt, at han på nuværende tidspunkt har taget det initiativ at komme i gang med arbejdet, således at de nødvendige bygninger kan stå færdige cirka på det tidspunkt, hvor korpset de facto er blevet oprettet. Så når man kigger den gode idé lidt nærmere efter i sømmene, viser det sig, at den fører ingen vegne hen, og det har den også bedst af.

Vi kan støtte forsvarsministerens aktstykke. Vi må afvise SF's beslutningsforslag. Og jeg skal sluttelig oplyse, at Kristeligt Folkepartis ordfører, hr. Ole M. Nielsen, har anmodet mig om på sine vegne at meddele, at også Kristeligt Folkeparti afviser det foreliggende forslag.

Jørgen Estrup (RV):

SF's begrundelse for at bede om at få aktstykket i salen er jo, at forsvarsministeren har anvendt det, som SF kalder en omvendt beslutningsprocedure.

Jeg synes, at man, når går formalia igennem, må sige, at forsvarsministeren helt klart har sit på det tørre. Der er sådan set ikke noget at komme efter. Man har sørget for at betinge sig, at det hele naturligvis skal afhænge af Folketingets endelige stillingtagen. Der er også taget stilling til, hvad der skulle ske i det omfang, Folketinget ikke vil give sin tilslutning. Og derfor må jeg sige, at fra radikal side kan vi ikke støtte SF's beslutningsforslag. Forsvarsministeren og regeringen må have det, man kunne kalde metodefrihed. Det burde være en selvfølge.

Dernæst vil jeg gerne sige, at når det kommer til realia, så synes jeg, at det er godt at få en debat om det, som hr. Hans Engell vist kaldte det konkrete indhold, for det er da klart, at det ikke er en lige gyldig beslutning, når den til sin tid bliver ført ud i livet.

Om indholdet på det grundlag, vi kender i dag, vil jeg gerne sige, at vi fra radikal side i høj grad støtter et samarbejde mellem NATO-alliancens partnere. Vi synes, det er godt, at man arbejder sammen, at man har en arbejdsdeling mellem Polen, Tyskland og Danmark. Men det

er også klart, at vi skal vide noget mere om, hvad indholdet er, hvad det er for nogle forpligtelser, og hvad konsekvenserne er. Men jeg synes ikke, man på forhånd skal opfatte det som en trussel mod nogen, men tværtimod som noget naturligt inden for en alliance.

Derfor ser jeg frem til den debat, vi skal have om, hvad der rent faktisk kan siges om indholdet af dette samarbejde, men jeg ser ikke nogen som helst grund til at forhindre forsvarsministeren i på nuværende tidspunkt at gå videre med den bevilling, der er tale om.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Man kan jo både høre og til en vis grad forstå, at hr. Estrup kvier sig lidt. Han sagde, at det ikke var nogen ligegyldig beslutning. Nej, sådan noget giver vi os vel ikke af med her i huset i det hele taget og da bestemt ikke, når der er 30 mio. kr. på kant, og når det er et internationalt samarbejde. Så den oplysning behøvede vi ikke.

Men det er nu besynderligt at høre ordføreren for det ene regeringsparti sige: Nu må vi lige se, og nu skal vi have noget mere at vide osv. Hr. Estrup er jo bekendt med det Letter of Intend og Letter of Understanding, som udenrigsministeren på den danske regerings vegne har underskrevet om dette kommende korps.

Hvad er det, hr. Estrup ikke er bekendt med? Han spiller ikke bare for galleriet; han spiller for en lille gruppe i sit parti, som forventer af ham, at han skal tage en hel masse forbehold i en sag, som jeg godt her i dag vil spå om, at hr. Estrup vil gå hundrede procent og helhjertet ind for den dag, sagen er til endelig afgørelse her i salen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Hr. Jørgen Estrup sagde, at det var godt at få debatten om realia. Jeg synes ikke, at hr. Jørgen Estrup afgørende bidrog til debatten om realia. Jeg synes ikke, der var et eneste punkt bortset fra en redegørelse for, at beslutningsformen efter hr. Jørgen Estrups opfattelse var naturlig nok, der overhovedet forholdt sig til realia i det her.

Jeg forstod, at når vi så får en beslutning, vil der være nogle helt afgørende spørgsmål for De Radikale at få besvaret. Hvis nu vi skal nærme os beslutningen om realia, er det så muligt at få hr. Jørgen Estrup til at nævne nogle af de

spørgsmål, der vil være afgørende for De Radikale?

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil sige til både hr. Villy Søvndal og hr. Arne Melchior, at det klæder nu Folketinget at behandle de sager, der er på dagsordenen. Realia er ikke på dagsordenen i dag. Når realia kommer på dagsordenen, skal man nok høre Det Radikale Venstres synspunkter.

Tom Behnke (FP):

SF har i sin begrundelse for beslutningsforslaget angivet tre grunde. Den ene er, at man ønsker en egentlig politisk debat om spørgsmålet, inden man går i gang med at bevilge pengene. Den andet er så i forlængelse af det rækkefølgen, nemlig om vi skal have diskussionen først og så give pengene bagefter eller omvendt. Det kunne vi jo godt diskutere længe, men som flere ordførere også har været inde på, så ligger det, som det nu engang gør. Ministeren har taget de forbehold, der skal gøres.

Jeg kan for så vidt være enig i, at det er en lidt omvendt rækkefølge at gøre det i, men med de forbehold, der er taget gennem de ting, der er skrevet ind i aktstykket, så har jeg ingen problemer, så har Fremskridtspartiet ingen problemer med at bevilge de her penge.

Men se, det, som SF også skriver i beslutningsforslaget, er, at SF finder det farligt på nuværende tidspunkt at begynde at udvide NATO. SF anbefaler, at man lader være med at gøre det af sikkerhedspolitiske grunde, og dér, må jeg sige, er Fremskridtspartiet bestemt ikke enige med SF.

Vi har i Fremskridtspartiet klart den opfattelse, at NATO mere end noget andet har sikret freden i den vestlige verden igennem så mange år, som tilfældet er. Det skal vi være glade for, det skal vi være trygge ved, og det er helt givet, at når man nu ønsker at udvide alliancen med Polen, og når Polen ønsker at være med, og det endda i forståelse med de øvrige østlande, så kan jeg ikke se, at der er noget som helst til hinder for, at vi gør det.

Det er klart, at når vi i Fremskridtspartiet har den opfattelse, at det er hensigtsmæssigt, at vi udvider NATO og tager flere lande med ind i samarbejdet, et samarbejde om at sikre freden også i de næste mange, mange år, ja, så er vi selvfølgelig i Fremskridtspartiet også klar til at

betale og bevilge vores del af de penge, der skal til, for at det her kan lade sig gøre.

Med andre ord: Vi kan ikke støtte SF's beslutningsforslag. Tværtimod ønsker vi at støtte ministerens aktstykke.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Villy Søvndal.

Villy Søvndal (SF):

Formelt juridisk er der ikke noget forkert i beslutningsprocessen, det vil jeg gerne anføre, men det forekommer mig at være underligt ud fra enhver anden betragtning end den formelt juridiske, at man først ombygger en kaserne til en 30 mio. kr. og derefter tager stilling til, om den skal anvendes til det, som man søger pengene til. Det synes jeg sådan set at almindelig logik tilsiger.

Jeg har også bemærket, at flere ordførere har syntes, at det var en naturlig rækkefølge først at sige: Hvad vil man? Diskuterer man først, derefter bevilger man pengene, og så sætter man i stand? Det er den ene del af begrundelsen for, at vi godt ville have, at debatten flyttes herved i Folketingssalen.

Den anden del af debatten drejer sig om det sikkerhedspolitiske. Efter den kolde krigs afslutning opstod der jo en debat i NATO, der hed »hvad er den nye fjende, hvad er NATO's nye rolle«. Der blev lavet aftaler, 4+2-aftalen i sin tid med Rusland, der bl.a. skitserede ordningerne for det tidligere DDR. Det er altså ganske interessant læsning at se det skift, der er sket fra slutningen af 1980'erne og starten af 1990'erne og frem til slutningen af 1990'erne, et skift, der igen udpeger en fjende. Hensigten med den her dannelse er vel, at det skal forholde sig til en eller anden teoretisk mulighed for en fremtidig fjende. Er det så svært at forstå, hvorfor man laver den her gruppering? Det er vel derfor, russerne har reageret meget nervøst på det her.

Jeg synes, det er svært at se det her som andet, end at man hænger fast i det gamle billede af Rusland på trods af de forandringer, der har fundet sted. Rusland er i dag et demokratisk land, Rusland afholder valg, der respekteres, og Rusland har i dag en forholdsvis fri og uafhængig presse. Det er dog demokratisk ganske store fremskridt. På trods af det synes jeg, vi er vendt tilbage til et gammelt billede, der svarer til det, der var under den kolde krig.

Derfor opfatter vi det her som et forkert sikkerhedspolitisk svar, og det er selvfølgelig grunden til, at vi også er optaget af en korrekt beslutningsprocedure.

Til det har der så været forskellige svar. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Jeppe Kofod, gjorde rede for, at det er nødvendigt for Polens fulde og tidlige integration i NATO, altså et bidrag til at sikre Polens hurtige optagelse. Det har vi som bekendt forskelligt syn på.

Jeg tror, det var hr. Hans Engell, der anførte, at de polske budgetter i øjeblikket er ved at blive tilrettelagt, så man kan leve op til de nye krav. Man afsætter de fornødne midler til forsvarsopbygningen, hvilket omvendt er udtryk for, at de midler, der i virkeligheden burde anvendes til social udvikling, til miljømæssig afvikling af nogle af de alvorlige kriser i Polen, bindes i stadig stigende grad til oprustning i de tre nye NATO-lande. Men det er klart, at det er det, vi ser afgørende forskelligt på, og det er også derfor, vi når frem til forskellig konklusion på det her punkt.

Hr. Hans Engell svarede jeg i de korte bemærkninger, men jeg mener stadig væk, at det er katastrofalt, at man i så ringe grad er opmærksom på russernes sikkerhedspolitiske interesser, ikke fordi Rusland skal diktere Danmark, hvilken sikkerhedspolitik vi skal føre, men fordi det lader sig ikke gøre at opbygge en europæisk sikkerhedsstruktur, der for alvor giver sikkerhed først og fremmest i de udsatte områder, f.eks. de baltiske lande. Det lader sig ikke gøre at opbygge den struktur, medmindre Rusland er en ikke kun nødtvungen partner, men en aktiv partner i det her løb. Der synes jeg vi forskertser nogle muligheder, også med det her forslag.

Jeg forstod på hr. Arne Melchior, at han havde det interessante synspunkt, synes jeg, at hvis forsvarsministeren via forskellige lodninger af tendenser rundt omkring har sikret sig et flertal, så behøver man ikke være så optaget af folketingsdebatten. Det synes jeg måske ikke er så pænt et syn at have på Folketinget.

Endelig til hr. Jørgen Estrup, som det jo var voldsomt svært at få en debat med, man blev klogere af: Det synes jeg er ærgerligt, fordi jeg mener – jeg kan se, hr. Estrup ikke er her længere – at De Radikale specielt må være optaget af at lave en struktur, der i tilfælde af krise og krig binder mere end en tredjedel af de danske styrker til en bestemt opgave, i en situation, hvor vi sidder i en Forsvarskommission og skal

diskutere, hvordan fremtidens styrkemål skal være. Det synes jeg må være interessant for De Radikale at binde sig til et synspunkt på det her tidspunkt.

Jeg har også tidligere hørt bl.a. hr. Hans Engell have voldsomme indvendinger imod, at man tog beslutninger på nuværende tidspunkt, hvor Forsvarskommissionen endnu ikke havde afsluttet sine konklusioner og lavet sin betænkning. Vi er i gang med at tage en ganske vidtgående beslutning nu, der på helt afgørende vis vil binde også Forsvarskommissionen til, hvordan fremtidens sikkerhedspolitik skal formes.

Opløsningen var ikke voldsom. Vi må nu i udvalget prøve at få besvaret nogle af de spørgsmål, der hænger, men jeg skal sige tak for debatten.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg har forstået, at det, SF ønskede at diskutere, var en omvendt beslutningsprocedure. Og lad mig nu først sige, at den beslutningsprocedure, der er valgt her, simpelt hen er dikteret af de faktiske forhold af praktiske hensyn, således at korpset kan være etableret, i det øjeblik Polen bliver medlem af NATO. Det er grunden til, at vi har valgt den fremgangsmåde. Vi har ikke ønsket at gøre noget omvendt, men vi har valgt at gøre det, sådan at det er hensigtsmæssigt.

Når vi taler om omvendt beslutningsprocedure, så er der i hvert fald en ting, der ikke er omvendt, og det er SF, fordi den debat, SF ønsker, er jo i virkeligheden ikke, om vi anvender de penge rigtigt. Sådan er det ikke. Nej, det, SF ønsker at diskutere, er den debat, vi faktisk har haft for ikke så lang tid siden, nemlig om optagelse af nye medlemmer i NATO. Den er vi selvfølgelig parat til at tage til hver en tid med SF. Man behøver såmænd ikke nogen speciel anledning til det. Og SF kunne også have stillet det spørgsmål direkte, hvis det var det, man ville diskutere en gang til. Men det har ikke ret meget med det beslutningsforslag at gøre, som SF har fremsat her. Det er det, der er omvendt.

Jeg følte mig også lidt i en omvendt verden. Man talte engang i historien om den hellige alliance. Jeg er lige ved at sige, at her så vi igen den uhellige alliance, nemlig SF og Dansk Folkeparti hånd i hånd. Jeg ved ikke, om det er et mønster. Jeg håber i hvert fald ikke, at det er det i forsvarsspørgsmål, hverken for SF eller for Dansk Folkeparti, men jeg synes, at det var lidt påfaldende, at vi en gang til kom til at se de to partier på samme side i de her spørgsmål.

Endelig vil jeg godt sige til Det Radikale Venstre og hr. Jørgen Estrups ønske om at vide noget mere om indholdet, at det er vi selvfølgelig helt parat til at drøfte. Det har ikke på noget tidspunkt været skjult, og vi har også udførligt orienteret både i Udenrigspolitisk Nævn og i forhold til Forsvarsudvalget omkring udviklingen af dette projekt. Vi kommer jo også tilbage til en diskussion i Folketinget. Vi behøver ikke SF som foranledning til det. Vi vil meget gerne også selv lægge op til en diskussion om det, når man når frem til det tidspunkt, hvor vi igen skal tage endelig stilling til opgaver, hvilke danske enheder der skal tilmeldes osv. Så jeg kan roligt give hr. Jørgen Estrup et tilsagn om, at det vil ske, og det vil oven i købet ske på regeringens egen foranledning.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er klart, at en forsvarsminister altid vil være optaget af alliancemuligheder. Det ligger så at sige i bestillingen.

Men må jeg ikke godt sige, at forsvarsministeren sagde, at nu oplevede man en gang til alliancen mellem SF og Dansk Folkeparti. Jeg sad og grundede over, om jeg kan komme i tanke om nogen tidligere alliance, fordi det måtte der jo ligge i udtrykket »en gang til«. Nu kan det være, at min hukommelse er dårlig, men jeg kan ikke huske det. Jeg kan simpelt hen ikke huske, at vi på noget tidspunkt i forsvarsspørgsmål i øvrigt har stået sammen med Dansk Folkeparti, og jeg efterlyser, at forsvarsministeren kommer med det eksempel eller de eksempler.

Sagen er jo, at vi har støttet, når det gjaldt Bosnien, vi har støttet, når det gjaldt Vestsahara osv. Det har vi gjort ud fra, at vi er et internationalt orienteret parti, der mener, at den danske opgave ikke standser ved hverken Dannevirke eller Kronborg, i modsætning til Dansk Folkeparti. Men jeg efterlyser et eksempel.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Må jeg godt sige til forsvarsministeren, at vi er positivt indstillet over for, at vi etablerer det samarbejde med Polen og Tyskland, og det har vi ikke sagt nej til. Vi har bare ment, at det forslag indebærer, at aktstykke nr. 170 skal trækkes tilbage, og at vi finder en anden måde at finansiere tingene på, så det ikke går direkte fra dansk forsvarsområdes byggerier.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Det må være den kampagne, vi har været igennem de seneste uger, der har foranlediget mig til at drage den slags paralleller.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Økonomiministeren (Marianne Jelved) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed, lov om tilsyn med firmapensionskasser, lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og lov om sikring mod følger af arbejdsskade. (Harmonisering af investeringsregler og forhøjelse af aktieloftet). (Lovforslag nr. L 112).

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 3. juni 1998, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.10
